

Crinum meer dan *C. x powellii*

Het is een bekend verschijnsel: binnen een bolgewas is de ene soort bijzonder populair, terwijl een sterk erop lijkende soort nauwelijks enige bekendheid geniet. Peter Knippels selecteerde voor BloembollenVisie vijf van dergelijke voorbeelden, en licht ze in deze serie kort toe. In de derde aflevering het omvangrijke geslacht *Crinum*

Crinum x powellii

Tekst en foto's: Peter Knippels

Crinum is een omvangrijk geslacht met circa 100 soorten. Ze komen van nature voor in Afrika, Madagascar, Noord- en Zuid-Amerika, Azië en Australië. Een van de groeicentra is Afrika waar 40 soorten voorkomen. Van deze 40 groeien er 21 in Zuid-Afrika. De andere twee centra zijn het Amerikaanse continent en Azië. De planten groeien in het algemeen in subtropische en tropische klimaatzones. Het geslacht omvat veel moois met een grote verscheidenheid aan plant- en bloemgroottes en bloemkleuren.

MOEIZAAM

Het meest bekend is de natuurlijke hybride *C. x powellii*, een kruising tussen *C. moorei* en *C. bulbispermum*. In Nederland kom je op zeer beperkte schaal andere soorten tegen, en als ze er zijn dan is dat met name bij liefhebbers. Zoals hiervoor aangegeven komen de soorten voor in subtropische en tropische klimaten en is het in ons klimaat 'te koud', ook in de zomermaanden. Misschien als de opwarming van de aarde doorzet, kunnen onze nazaten over honderd jaar de soorten buiten kweken. Terug naar het nu. Ik probeer al decennia lang *Crinum*-soorten te telen, helaas met zeer weinig succes. Ik heb het geprobeerd met het starten met bollen, met zaad, maar het is niet makkelijk om bloeibare planten op te kweken. Ik sta op het punt om het maar op te geven. Wel lukt het om *Crinum x powellii* te kweken en in bloei te krijgen, zowel bij kas- als buitenteelt. Blijkbaar is

deze hybride tolerant ten aanzien van de temperatuur en kan het bij 'lagere' temperaturen worden gekweekt.

HANNIBAL EN LEHMILLER

Als je op internet rondstruikt en de literatuur erop naslaat, dan komen twee namen naar boven drijven die nadrukkelijk worden geassocieerd met het geslacht *Crinum*: Les Hannibal en David Lehmillier. Les Hannibal (1906-2001) uit Californië is in de jaren dertig van de vorige eeuw gestart met het verzamelen, kweken en kruisen van *Hippeastrum* en *Crinum*-soor-

ten. Wie meer willen weten over deze man en over zijn werk, kijk dan eens op www.crinum.org. Hier vind je onder andere een revisie van het geslacht *Crinum*, opgesteld door Les Hannibal.

Ik weet niet of je het zo mag zeggen, maar het stokje van het verzamelen en kruisen van *Crinums* is overgenomen door de Texaan David Lehmillier. Ik had wel eens artikelen van zijn hand gelezen in het periodiek *Herbertia* van The International Bulb Society. In 2003 hield David een lezing tijdens het eerste symposium dat de Indigenous Bulb Society of South Africa organiseerde. Ik mocht hierbij aanwezig zijn en werd overdonderd door het verhaal van David. Er ging een wereld voor me open: wat waren er mooie soorten en wat voor mooie hybriden had David geproduceerd. David vertelde over zijn tochten door Zuid-Afrika en Namibië op zoek naar *Crinums* op hun groeiplaatsen. Verder verhaalde hij uitgebreid over zijn kruisingsactiviteiten thuis in Texas. Het ene na het andere mooie plaatje met kruisingen passeerde de revue. Op één van de foto's stond een kruising in bloei waarvoor David de ruit in het dek van de kas had moeten verwijderen om de bloemstengel ruimte te geven om uit te groeien. Het meest indruk maakte op mij een kruising met paars gekleurde bloemen met de vorm van een *Longiflorum*lelie. Echt mooi.

Wie geïnteresseerd is in *Crinums* verwijst ik graag naar de hierboven aangehaalde website www.crinum.org en naar de artikelen van David Lehmillier die zijn verschenen in *Herbertia*. In de bibliotheek van de KAVB is deze periodieke uitgave vinden.

Fraaie *Crinum*species